

Sygn. akt II Ca 1730/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat - Kubeczak
Sędziowie:	SO Violetta Osińska SR del. Magdalena Pasięka - Paczek (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota J. Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 czerwca 2016 roku w S.

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Fundusz Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.

przeciwko J. N.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim z dnia 28 października 2015 roku, sygn. akt VI Nc 317/15

oddala apelację.

SSO Violetta Osińska SSO Dorota Gamrat - Kubeczak SSR del. Magdalena Pasięka - Paczek

Sygnatura akt II Ca 1730/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt: I C 433/15 Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim oddalił powództwo (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. przeciwko J. N..

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następującym stanie faktycznym i wywodach prawnych:

W dniu 29.04.2009 r. pozwana J. N. zawarła z (...) Bankiem SA we W. umowę pożyczki kwoty 25367,16 zł z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania w wysokości 42,59 %, która miała być spłacona w 60 ratach, przy czym pierwsza w kwocie 686,26 zł płatna do 28.05.2009 r. Zabezpieczeniem umowy było ubezpieczenie z tytułu śmierci, inwalidztwa oraz poważnego zachorowania w (...) SA (...) w W.. W chwili wypłaty pożyczki Bank pomniejszył wypłatę o kwotę 5098,80 zł tytułem składki na to ubezpieczenie.

W związku z okolicznością, że pozwana nie regulowała należności, pożyczkodawca postawił całość należności w stan natychmiastowej wykonalności z dniem 03.03.2011 r., a następnie w dniu 15.12.2011 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...)11/P, któremu Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim postanowieniem z dnia 13.01.2012 r. w sprawie I Co 19/12 nadał klauzulę wykonalności. Postępowanie windykacyjne prowadzone przez pożyczkodawcę okazało się bezskuteczne, w związku z czym prowadzone przez (...) Bank SA postępowanie egzekucyjne zostało umorzone na wniosek wierzyciela, zaś wierzytelność w dniu 07.06.2013 r. została zbyta na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K., który pismem z dnia 21.06.2013 r. poinformował pozwaną o tym fakcie i pismem z dnia 21.04.2015 r. wezwał ją do zapłaty należności.

Pozwana nie uregulowała należności, na którą na dzień złożenia pozwu tj. 19.06.2015r. składała się kwota należności głównej 19524,08 zł, odsetki umowne w kwocie 1876,51 zł, odsetki karne w kwocie 15817,42 zł, koszty windykacji 186,16 zł.

W tych okolicznościach faktycznych Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Sąd Rejonowy wskazał, iż powód swoje roszczenie wywiódł z dyspozycji przepisu art. 509 kc. Podniósł, iż powód wystąpił z roszczeniem z tytułu cesji wierzytelności, wynikającej z umowy pożyczki z dnia 29.04.2009 r., która została w całości postawiona w stan wymagalności w dniu 04.03.2011 r., a następnie nabyta przez powoda w dniu 07.06.2013 r. od pierwotnego wierzyciela (...) Banku SA we W.. Powód dochodził również skapitalizowanych odsetek umownych za okres do 04.05.2015 r., oraz dalszych odsetek umownych liczonych od tego terminu do dnia zapłaty. Pozwana z kolei podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

W dalszej części uzasadnienia Sąd I instancji podniósł, iż w myśl przepisu art. 117 kc, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. W przypadku roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisem art. 118 kc, termin przedawnienia wynosi trzy lata. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 kc). Zgodnie z przepisem art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Taką czynnością jest między innymi wniesienie pozwu.

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy Sąd Rejonowy podniósł, iż w niniejszej sprawie pozew został złożony w dniu 07.05.2015 r., zaś ostatnia wcześniejsza czynność, która spowodowała przerwę i zawieszenie biegu terminu przedawnienia roszczenia to wydanie wskutek wniosku pierwotnego wierzyciela postanowienie Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim o nadaniu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z dnia 13.01.2012 r.(wyrok SA w Katowicach z 07.05.2014 r. I ACa 1215/13). W dalszej części Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie ze stanowiskiem SN wynikającym z wyroku z dnia 19.11.2014 r., II CSK 196/14 wniosek o wszczęcie egzekucji nie przerywa biegu przedawnienia, jeżeli komornik umorzył egzekucję na wniosek wierzyciela, który w toku tej egzekucji dokonał przelewu egzekwowanej wierzytelności.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy podniósł, iż skoro wierzytelność wynikająca z działalności gospodarczej, dochodzona w przedmiotowym postępowaniu stała się wymagalna w dniu 04.03.2011 r. z tym dniem zaczął biec termin przedawnienia, który został przerwany z chwilą złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i zawieszony do dnia 13.01.2012 r. tj. do dnia wydania postanowienia Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Nowy trzyletni termin przedawnienia rozpoczął swój bieg z upływem tego dnia i upłynął z dniem 13.01.2015 r. tj. przed złożeniem przez powoda pozwu w przedmiotowej sprawie.

W zakresie odsetek Sąd I instancji wskazał, iż traktować je należy jako świadczenie okresowe i co do zasady dotyczy ich trzyletni okres przedawnienia. Roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie uzyskuje z chwilą powstania byt niezależny od długu głównego i ulega przedawnieniu według własnych reguł, a więc osobno za każdy dzień opóźnienia. W wypadku jednak podniesienia przez dłużnika skutecznego zarzutu przedawnienia, odsetki podlegają uwzględnieniu tylko za okres do chwili przedawnienia roszczenia głównego. Wraz z przedawnieniem się roszczenia z tytułu należności głównej wygasły również roszczenia z tytułu odsetek umownych i ustawowych, a także przedawniły się roszczenia z tytułu kosztów ubocznych (wyrok SA w Białymstoku z dnia 29.04.2015 r. IACa 9/15).

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł powód – (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. - zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi sądu I instancji apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 117 oraz 119 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 123 § 1 k.c. poprzez błędne przyjęcie, iż bieg przedawnienia nie uległ przerwaniu w sytuacji, kiedy przeciwko pozwanej były podejmowane czynności przed sądem i organem egzekucyjnym;
3. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, tj. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez uznanie, że roszczenie powoda ulegało przedawnieniu w sytuacji, gdy przeciwko pozwanej prowadzone były przez poprzedniego wierzyciela czynności egzekucyjne, które okazały się bezskuteczne, wobec czego postanowieniem z dnia 21 grudnia 2012 r. Komornik Sądowy przy SR w Kamieniu Pomorskim – K. C. umorzyła postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 824 § 1 ust 3 k.p.c., a nie jak ustalił Sąd I instancji na podstawie art. 825 k.p.c.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji poprzez uwzględnienie powództwa w całości, względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego za obie instancje, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, iż podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia i w konsekwencji uznanie przez Sąd I instancji, iż dochodzone niniejszym pozwem roszczenie uległo przedawnieniu są bezpodstawne. Wskazał, iż wobec podejmowania przez (...) Bank S.A. we W. (cedenta) czynności przed sądem poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a następnie przed komornikiem w celu dochodzenia należności od pozwanej, bieg przedawnienia uległ przerwaniu zgodnie z treścią art. 123 § 1 k.c. Apelujący wskazał również, iż ostatnią czynnością podjętą przez komornika stanowiło postanowienie z dnia 21 grudnia 2012 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 ust. 3 k.p.c. wobec stwierdzenia bezskuteczności prowadzonej przeciwko pozwanej egzekucji w sprawie KM 572/12. Zgodnie natomiast z treścią art. 124 § 2 k.c. z chwilą uprawomocnienia się powyższego postanowienia termin przedawnienia biegł na nowo. Apelujący podniósł również, że za chybione należy uznać rozważania Sądu I instancji powołującego się na orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące skutków umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, skoro w spornej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w oparciu o inną podstawę prawną tj. art. 824 § 1 ust. 3 k.p.c. Tym samym apelujący podniósł, iż za bezpodstawne należy uznać twierdzenie Sądu I instancji, aby w dniu złożenia pozwu roszczenie było przedawnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezskuteczna.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie powoda, przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie skutecznie został podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia. W apelacji powód wskazał na datę postanowienia komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego tj. 21 grudnia 2012r., które w jego ocenie skutkowało rozpoczęciem przerwanej biegu przedawnienia na nowo. Istotnie, przyjmując datę tego orzeczenia, można by uznać, że roszczenie nie uległo przedawnieniu, gdyż pozew w przedmiotowej sprawie został wniesiony w dniu 11 maja 2015r. Przy ocenie niniejszej sprawy należy mieć jednak na uwadze zasady dotyczące postępowania egzekucyjnego, które toczy się z udziałem określonych podmiotów tj. wierzyciela i dłużnika. Należy tu przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.11.2014 r., II CSK 196/14 i rozważania przytoczone w uzasadnieniu tego orzeczenia, a które Sąd Okręgowy w całości podziela. Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność (podjętą przez strony stosunku prawnego, leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia) przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Z istoty tej instytucji wynika, że przerwanie następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela: dotyczy tego roszczenia, które jest zabezpieczone, dochodzone, ustalane lub egzekwowane, jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność i z korzyścią na rzecz osoby dokonującej czynności. Czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli. Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji. Niemniej wniosek o wszczęcie egzekucji wywoła, skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym jednak o tyle o ile będzie pochodził od wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz, którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności.

Tak więc jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego dojdzie do zawarcia umowy egzekwowanej wierzytelności to postępowanie egzekucyjne nie zmierza już do zaspokojenia wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł wykonawczy. W związku z tym przyjąć należy, że nabywca wierzytelności, przez umowę uzyskuje jedynie prawo do wierzytelności objętej dotychczasowym tytułem wykonawczym. W związku, z czym podmiot który nabył wierzytelność powinien po uzyskaniu na swoją rzecz klauzuli wykonalności, wszcząć nowe postępowanie egzekucyjne.

W ocenie Sądu Okręgowego wskazać przy tym należy, iż nabywca wierzytelności nie będący bankiem powinien uzyskać sądowy tytuł egzekucyjny, a następnie klauzulę wykonalności, nadanie bowiem bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności nie będącemu bankiem nie jest dopuszczalne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC z 2005 r. nr 6, poz. 98). Tak więc, z racji następstwa prawnego, o którym mowa, prawo stwierdzone w tytule egzekucyjnym na rzecz dotychczasowego wierzyciela wygasa wskutek przejścia na inny podmiot, a tym samym wygasa uprawnienie do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez pierwotny podmiot.

W okolicznościach faktycznych sprawy postępowanie egzekucyjne zostało przez komornika umorzone na podstawie art. 824 § 1 k.p.c. Strona powodowa zarzuciła w apelacji, iż Sad Rejonowy powoływał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela z art. 825 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego stwierdzić należy, iż sama podstawa umorzenia nie ma znaczenia dla dalszych skutków. Wskazać należy, iż zarówno umorzenie na wniosek, jak i umorzenie z urzędu kończy postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie dotychczasowego tytułu wykonawczego i ma skutek wobec określonego wierzyciela i określonego dłużnika.

Stwierdzić zatem należy, że następcą podmiotu udzielającego pożyczkę, w tym przypadku (...) Banku S.A. z siedzibą we W., nie może korzystać z okoliczności, które były podstawą do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Innymi słowy okoliczności, które nastąpiły w postępowaniu egzekucyjnym nie mogą przenosić się na następcę podmiotu,

który wszczął postępowanie egzekucyjne, uzyskał bankowy tytuł egzekucyjny oraz któremu została nadana klauzula wykonalności. Korzystanie zatem z okoliczności, które były podstawą rozstrzygnięć w postępowaniu egzekucyjnym przez (...) Bank S.A. we W. nie mogą mieć skutków na sytuację prawną (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K..

W konsekwencji stwierdzić należało, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Wierzytelność dochodzona w niniejszym postępowaniu stała się wymagalna w dniu 4 marca 2011 r. , a zatem z tym dniem zaczął biec trzyletni termin przedawnienia.

Reasumując powyższe, w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko Sądu Rejonowego, że w przedmiotowej sprawie nie zachodziły podstawy do zasądzenia dochodzonego pozwem roszczenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.